

luisterindrukken Dion DAC32

- Coen Krijnen, januari 2019 -

De Dion DAC32 heeft indruk gemaakt. Behoorlijk veel zelfs. Eerste wat opviel: zelden zo'n breed stereobeeld gehoord. En zeker het hoog is indrukwekkend, heel open en gedefinieerd. Bij een muziekstuk van Steve Reich door een percussie-ensemble zijn bij de bespeelde marimba's en andere percussie-instrumenten niet alleen de attack, maar ook de werveling van de boventonen met elkaar en de akoestiek goed te volgen. Dit kwam heel dichtbij mijn recente live-ervaring van het muziekstuk in Muziekgebouw aan 't IJ. Zelden zo goed gehoord. En heel verslavend.

Verslavend is ook zeker ook de definitie, de dynamiek, de openheid, de coherentie. Stukken met meervoudige stemmen, of het nu klassiek of rock is, blijven goed individueel volgbaar en verstaanbaar. En belangrijker nog, het is geen studio-definitie, definitie die ten koste gaat van het luisterplezier. De gelaagdheid van de instrumenten is voortreffelijk, individueel goed volgbaar en toch een geheel vormend. Werken voor solo piano of viool, wat al gauw te indringend, te schel kan zijn, blijven goed beluisterbaar. En inderdaad, sommige opnames zijn hopeloos, die heb ik dan ook maar weggedaan :-)

Met enige regelmaat slaan we steil achterover van wat we allemaal 'nieuw' horen. Kortom, dit is een hele goede DAC. Carola vroeg al aan me: "Is dit hem? Ik vind hem goed..." En zij heeft hele goede oren!

En dan komt mijn twijfel. Ik ben niet kapot van het laag. Niet dat het er niet is, want het is er wel. Het is een heel precies laag, alle attacks op de snaren zijn goed te volgen. Maar voor mij legt het laag net niet de bodem onder de muziek die ik graag wil en zoek. Het lijkt of de klankbalans net teveel naar midden hoog is doorgeschoten. Bij een versterker met een klankregeling zou ik het laag net een tikje omhoog hebben gezet. De klankbalans wordt beter als ik de installatie harder zet, maar dat is minder leuk voor mijzelf en de burens. Ik mis een randje warmte aan de klank in het laag.

Wat nu? De bekabeling aanpassen? Ik heb nu Supra EFF-ISL interlinks tussen de DAC32 en de versterker hangen, en dat zijn vrij klassieke koperkabels. De bekabeling tussen de versterker en de speakers? Dat is nu OCOS kabel, destijds aangeraden voor Dynaudio speakers. Maar ja, als daardoor de klankbalans bij mijn draaitafel en CD-speler naar zijn grootje gaat, schiet ik er ook niet veel mee op. Een buistrapje in de DAC? Ik weet het niet.

Of is het domweg een kwestie van smaak, ik vind bijvoorbeeld de 'koelheid' van een Kodak diafilm mooier dan de 'warmte' van een Fuji diafilm, maar daar zijn hele volksstammen het niet mee eens. Help!

- met VanDenHul D102 MkII als interlink ipv Supra EFF-ISL -

Dat zijn bekende kabeltjes voor mij. Ik herkende de Van den Hul's D103 aan de kleur van de kabel. Door de ouderdom is overigens de belettering amper meer te lezen. Heb ze zelf ooit in 1998/1999 gekocht om mijn toenmalige Sony 338 ESD CD-speler aan mijn Accuphase versterker te koppelen. Was er destijds heel happy mee.

En dat ben ik met de huidige kabeltjes ook. Het laag wat ik met de Supra's miste, is er nu wel. Het hele geluidsbeeld is nu ook meer in balans. Het is wel een wat rustiger/terughoudender kabel. Wat de Supra extra gaf aan ruimtelijkheid, dynamiek en transparantie doet nu wel een stapje terug. Het is in ieder geval goed om te weten dat de Dion DAC32 de juiste is voor Carola en mij. Nu nog de juiste kabel vinden...

Dit zijn de momenten dat ik mijn hobby vervloek. Zat die DAC32 maar in een versterker, dan was ik van het hele gezeur van interlinks af. Maar ik weet ook dat dac's in een versterker weer andere problemen opleveren. De perfecte oplossing bestaat niet. Ben ieder geval blij dat er niet gerommeld hoeft te worden met buizen voortrapjes enz. Dat zou de zoektocht nog complexer maken.

Samenvattend: Het einddoel is in zicht! Nu nog de interlink vinden. Aan KNOKKi de schone taak om mij te helpen bij de zoektocht naar de 'ideale' interlink tussen de Dion DAC32 en versterker. En dit zonder te vervallen in audio voodoo van door maagdelijke elfjes bij volle maan gesmede verzilverde kabel :-)

- met Dion PVF-2 als interlink ipv Supra EFF-ISL -

De kabel doet het erg goed in mijn audio set-up. De balans die ik zocht, is gevonden. Het laag heeft nu wel het goede gewicht - zeg maar de goede 'oempf' - en loopt minder snel dicht dan met de Van den Hul. Ik word vaak verrast door de extra informatie die in het laag zit, ook bij bekende opnames, zonder het gevoel te hebben dat het laag gaat overheersen. En ik krijg eerder de beleving dat nu het midden en hoog makkelijker loskomen, juist omdat het laag nu goed georganiseerd is. En ja, soms mis ik de extra ruimtelijkheid en presentie van de Supra's in het midden en hoog, maar ik kan niet alles hebben... En het heeft ook voordelen. Het zangwerk van Peter Gabriel - een notoire slisser - op bijvoorbeeld zijn laatste productie 'Scratch My Back' wordt (nog) plezieriger om naar te luisteren. Kortom, de blauwe kabeltjes geven een hoop luisterplezier. Ze mogen blijven! En KNOKKi mag de rekening sturen...

P.S. Was het maar een wonderkabel, dan had Miquel de witte villa op park Sonsbeek kunnen kopen en nooit meer krap gezeten. Maar ja, dan waren andere audio-fabrikanten weer in nood gekomen.

luisterindrucken Dion DAC16

- Coen Krijnen, november 2018 -

Het beluisteren van de Dion DAC16 is een lastige klus, zowel technisch als muzikaal. De techniek eerst. De Dion DAC16 is ontwikkeld om te gebruiken met een CD-speler als bron. Nu blijkt mijn cd speler, de Unison Research, de onhebbelijke gewoonte te hebben een bitrate signaal van 24/96 op de 75 ohm uitgang te zetten. En daar kan de Dion DAC16 niets mee. Nu heb ik een iFi iLink in huis - ooit 2e hands gekocht om te onderzoeken of de coax-ingang van de Rega DAC-R beter is dan de USB-ingang - waarmee ik mijn streamer via de USB uitgang kan verbinden met de coax ingang van de Dion DAC16. Na de streamer-software van JRiver zo ingesteld te hebben dat hij HD audio bestanden met een hoge bitrate terugvertaalt naar een 24/44.1 of 24/48 signaal - het maximum wat de Dion dac aan kan - kon het luisteren beginnen.

En dat is behoorlijk opwindend. Heel direct, heel dynamisch, breed stereobeeld, duidelijke plaatsing, veel hoog, veel midden, veel laag. Van alles heel veel en na verloop van tijd, als de opwinding wat is gezakt, ook vermoeiend om naar te luisteren. Dit lijkt meer op een DAC voor de studio dan voor de huiskamer. Om een beeld te geven, alsof je bij een pianoconcert in de grote zaal van het Concertgebouw op de 1e rij zit. Je hoort echt alles, vooral heel veel piano, maar na de pauze wil je toch echt graag naar rij 16 in de zaal, dan krijgt de piano, de pianist, de dirigent, het orkest en de zaalakoestiek de ruimte om het muzikale verhaal te vertellen in plaats van het technische verhaal.

Dan komt de vraag, wat ik nu hoor. Is dat de kwaliteit van de DAC of hoor ik de beperkingen van mijn streamer? Ik ben flink gaan knutselen aan mijn streamer, o.a. een JCat USB-card geïnstalleerd en mijn netwerk aangepakt (switch en ontstoorde) en ik heb de streamer nu echt op een behoorlijk niveau. Nee, het is geen top dedicated audio streamer, zoals Auralic, Lumin of SOTM deze maken, maar ik durf hem gerust naast een Bluesound of vergelijkbaars te zetten.

Weer veel luisteren. En langzamerhand ontstaat het beeld dat de DAC16 het bij 16/44 bestanden prima naar zijn zin heeft. Het doet me denken aan een paar jaar terug toen ik van KNOKKi de Musical Fidelity DAC en een door KNOKKi gemodificeerde Rega Apollo SE ter beluistering kreeg omdat de Unison Research CD-speler ter reparatie moest naar Italië; een heldendaad van KNOKKi overigens! De Dion DAC verenigt het beste van deze twee apparaten in zich plus wat extra. Echt een hele goede dac. Vergelijk ik hem met mijn huidige CD-speler, dan hoor ik de keuzes die de ontwerpers gemaakt hebben. En blijken wij erg gehecht te zijn aan de klankkleur en klankbalans van de Unison Research. Zijn het toch weer die buisjes in de eindtrap die het verschil maken?

Bij HD-bestanden gaat het echter vaak mis, het is vooral een onrustig klankbeeld. En opvallend genoeg vaker bij bestanden die teruggebracht zijn van 24/96 of 24/192. Het valt op bij drukke koorwerk-passages en piano. Het klinkt alsof de opname volloopt en over de rode streep wordt gejaagd. Bij analoge opnames kan dat, bij digitale opnames echt niet. En het is vooral mijn geliefde die het goed hoort en al gauw roept dat er wat anders op moet omdat het schuurt in het hoog. Mij valt juist op dat het in het laag niet goed gaat. Wel de klap van de kick drum, maar niet de luchtverplaatsing die erbij hoort. De DAC geeft geweldig veel details, maar mist de oempf. Bij Led Zeppelin's Trampled under Foot beleef je de track op vinyl als een stampede; op CD ook, maar minder dynamisch. Via de DAC16 is de dynamiek grandioos evenals de detaillering, maar mis ik het stampede gevoel. En hier heeft mijn phonoversterker (Whest Two) geen buisje, maar gewoon een degelijke discrete klasse A eindtrap. Waarschijnlijk prima te vergelijken met de eindtrap in de DAC16.

Nog wat zitten experimenteren met andere stroom- en signaalkabels, maar dat maakt niets uit. Vind ik overigens een compliment voor de ontwerper van de DAC, Miquel Blauw. Goed ontworpen apparatuur zou niet kritisch mogen reageren op draadwerk dat niet knoeit met de weerstand.

Ergo. Met de Dion DAC16 op 16/44 zouden wij prima kunnen leven, ware het niet dat de Unison Research toch meer onze klankkleur is. Leuk om te merken dat we zo standvastig blijven in onze muzikale voorkeur. Met HD files is het een ander verhaal. Ja, het klinkt anders dan met de Rega DAC-R. De Dion is meer uitgesproken, levendiger, meer voorwaarts enzovoorts. Maar in de vertaalslag van digitaal naar analogoog gaat er ergens iets mis. Teveel studio, te weinig huiskamer.

luisterindrucken Sony UDA-1 DAC

- Geert Jan Brader, augustus 2015 -

Mijn ontmoeting met de Sony UDA-1 was een toevallige. Ik had de Rega DAC op het oog en KNOKKi had een mooie aanbieding. Het was mijn eerste kennismaking met KNOKKi. Mijn MacBook Pro en Grado PS500 hoofdtelefoon had ik meegenomen ter beoordeling. De Rega beschikt niet over een hoofdtelefoonaansluiting, daarom trok KNOKKi een fraaie Dion buizen-hoofdtelefoonversterker uit één van zijn kasten. De winkel zit overigens in een prachtige oude drogisterij, met fantastische spullen. Een beetje rommelig, ik waande me bijna thuis maar dan met iets duurder middelen om mij heen...

De klank van de Rega kon me bekoren, dus ging ik over tot aankoop. Echter, thuis bleek dat de optische ingang niet goed vergrendelde, de stekker bungelde er los in, wat ook bijgeluiden gaf. KNOKKi stelde voor om het apparaat te ruilen met een ander exemplaar wat bij hem in de winkel stond. Dat apparaat bleek echter dezelfde kuren te vertonen. Beide Rega's gingen terug naar de importeur, waarna bleek dat het mankement niet verholpen kon worden. KNOKKi bood direct aan het geld te retourneren, maar ik werd nieuwsgierig naar de alternatieven die KNOKKi zou kunnen verzinnen in ongeveer dezelfde prijsklasse.

Na enig nadenken kwam KNOKKi met de Sony UDA-1. Naast een DAC beschikt de UDA-1 over een ingebouwde versterker en een aansluiting voor een hoofdtelefoon. De laatste jaren had ik me niet meer in Sony verdiept, maar de interesse was gewekt. Na de eerste indrukken ging ik weer tot aankoop over.

Technische aspecten

De UDA-1 is een apparaat dat luxe uitstraalt. Het ziet er keurig afgewerkt, sober en strak uit. Smaakvol. Het maakt een heel degelijke indruk. Steek je er bijvoorbeeld een hoofdtelefoon in, dan hoor je een relais schakelen, die de luidspreker uitgangen afsluit. Het is maar een voorbeeld, maar het versterkt het degelijke gevoel.

Als hoofdtelefoonversterker vind ik de UDA-1 goed presteren. Voor de aansturing van luidsprekers vind ik de UDA-1 heel behoorlijk. De DAC is voor mij duidelijk een klasse hoger. Zie de versterker meer als een bonus. Ik heb de versterker gebruikt voor een opstelling met 4 luidsprekers. Een zwaardere versterker voor de frontluidsprekers en de UDA-1 voor het stel achter me. Dat gaat best goed.

Je zou de opzet van de Sony ook kunnen zien als een ideaal middel om geleidelijk aan een goede installatie samen te stellen. Een computer heb je al, koop deze Sony en redelijke luidsprekers en je hebt al een heel aardige installatie. Later is er weer financiële ruimte voor betere versterking en luidsprekers.

De Sony stuurt als DAC behoorlijk luid uit. Helaas kun je de line-out niet met de volume regelaar bedienen. Maar met een passieve volume regelaar kon mijn eindversterker met gemak worden aangestuurd, zo spaar je (eerst) ook nog een voorversterker uit!

En hoe klinkt-ie?

Goed! Altijd lastig om klank in woorden te vatten. Doordat ik als muzikant opnames maak, heb ik diverse interfaces van Apogee, TC electronics, Yamaha en een Behringer Ultramatch pro, dus vergelijkingsmateriaal is voorhanden. Ik vind de klank erg gedetailleerd, wat me deed denken aan de eerste ervaringen met een Apogee Duet. MP3's gingen onverwachts goed klinken, maar ook de opnames van hogere kwaliteit lieten details en een ruimtelijkheid horen die ik nog niet eerder gehoord had. Het was alsof de balans ook anders was, de vocalen en solo-instrumenten leken zachter te klinken, ten opzichte van de begeleidende instrumenten. Eerst dacht ik dat het midden' wat te ingehouden was, maar de oorzaak bleek anders. Door de detaillering van alles wat er te horen valt, komt de achtergrond meer naar voren. Zoals je vaker hoort in recensies van bijzondere apparaten: ik hoorde instrumenten en/of effecten die ik eerder niet bij opnames gehoord had.

De Sony is qua detaillering de gelijke van de Apogee. Waar de Apogee wat fluwelig in het hoog klinkt - *fraai, maar je zou het ook een lichte kleuring kunnen noemen* - lijkt de Sony neutraler. Als ik een vergelijk maak met de andere interfaces lijkt het meer een 'gulden middenweg'. Waarbij het fraaie hoog opvalt en nooit scherp wordt, wat bij de omzetting van digitaal naar analoog nogal eens voorkomt. Zeker in combinatie met de 'frisse' klank die tegenwoordig vooral bij vocalen in de mode is. Voor de af luistering ben ik een liefhebber van Quad elektrostaten, met de natuurlijke klank en grote detaillering. Als er luidsprekers zijn die opnames werkelijk bloot kunnen leggen dan zijn het de Quad's. De Sony presteert op mijn installatie erg goed, zowel met transistor- als buizenversterkers!

Kortom, na dik 2 maanden intensief gebruik en vergelijken, kan ik de Sony UDA-1 warm aanbevelen!

Sony UDA-1

Echantillonnage	Entrées		
	USB TYPE B	S/PDIF Coaxiale	S/PDIF Optique
16bits @ 44kHz	✓	✓	✓
24bits @ 44 kHz	✓	✓	✓
24bits @ 48kHz	✓	✓	✓
24bits @ 88kHz	✓	✓	✓
24bits @ 96kHz	✓	✓	✓
24bits @ 176kHz	✓	✓	✓
24bits @ 192kHz	✓	✓	✓
DSD64	✓	-	-
DSD128	✓	-	-